

5 оной
үтээлн
ЖАМБ
НА
ал булалт
бураад
домог, уг
олон үе
ан ёно
ийн онни
эхилдэг
тарай бо
оролсо
о малга
дэглэм
зүүн
дөө өөр
ш
юм да
убсааар
тайзай
ялалзав
уринаар
айханд
үй
рай, ид
ь хараа
ша
раа
халая
уу буух
аал
низа, с
ш
айхан с
сэд
хай, т
э, ажа
ол, б
оо хүл
гэж
үгэх
занд
хү
нгина
ангина
эдэ хү
* * *
ин зав
өө
имэл
хал
ингоо
м
бана
ийн ок
эл
:0
ын
в Ал
нэгэ
уулза
бо. Н
дэ
Хийн
дээ
гэж
утбол
лгану
рин
бо.
цкын
ин 22-
сэ
Энэм
нуудай на
дүхэргэй
ганууд
ШИЛОВ

Эхэ найхан нютагаа эб хамта мандуулаа!

БУРЯАД ҮНЭН

1921 оной
декабриин 21-нээ
гарана

Бүгэдэ
арадай
газетэ

1995
ИЮЛЬ
21
Зунай дунда хара морин
нарын 24
ПЯТНИЦА
гарагай 6
№134 (19228)
Газетын сэн
Хэлсээтэ.

"Буряад үнэн" - 95

Уншагшад олошороо

Манай Ивалгын аймагта мүнөө хоёрдохи хахад жэлдэ "Буряад үнэн" газетэдэ захил түрүүшынхидэ орходоо 2 дахинаар олошорбо. Үсөөн айлтай Доодо-Ивалга хууринай ажалшад 64 хэнэг "Буряад үнэн" газетэ захижа, бултаңда жшээ харуулаа. Мүнөө аймаг дотор "Буряад үнэн" газетэ 207 хүн абажа, хужарлан уншадаг болоо. Оронго, Хурамша, Доодо-Ивалга хууринай почтаьонууд захилай үедэ яһала оролдогго гаргажа, түрэл газетэдээ дуратай болоһон олон уншагшадые элирүүлбэ гэшээ.

И.Щункова,
хэблэл гараалгын инструктор.

Аглаг найхан Ага нютагта

ТИНЛЭЙ БАГШАТАЙ УУЛЗАЛГАНУУД

Үндэр дээдэ түрэлтэ Далай-ламын Россида хуудаг түлөөлэгшэ Дампа Тинлэй багша Ага нютаг заларжа, Буддын шажаңай үндэһе хуури, үрэ шанарнууд тухай уншалгануудые хээ. Округой түбэй Соёлой ордон соо гурбан үдэрэй туршада улад зонтой уулзажа, Бурхан Будаадын номнолой удха шанар тайлбарилан хөөрөжэ үгэбэ. Тиихэ зуураа Тинлэй багша Гэгээн хотогто Далай-ламын

август нарын эхээр Монгол орон морилжо, Улаан-Баатарта Дуйнхорой ваан табижа тушаа мэдээсэл дамжуулжа, сугларагшадые хонирхуулаа. Иүүлээрнь Агын дасанда ехэ хурал боложо, Далай багшын үндэр зиндаата түлөөлгшэ хабаадалсаба. Эндэ байлсahan мүргэлшэд хүгшэн залуугүй Дара эхын адис хүртэжэ, аршаан хүжэнуудые залаад гараба.

Ц.Гонгоров.

БОГОНИ МҮРНҮҮДЭЭР

Республикы манай Правительствын Тогтоолоор үүлтэртэ мал үсхэбэрилдэг Ленинэй орденго Боргойн совхоз забайкалин үүлтэртэй буряад түхэлэй хонидае үсхэбэрилхэ үүлтэртэ малай завод болгодобо. Энэ асуудалаар шалгалта хэгдэһэнэй удаа Зэдын аймагай хүдөө ажыхын управлениин болон Хүдөө ажыхын болон эдэе хоолой министрствын үүсхэлээр иимэ шийдхэбэри абтаба. Совхозой хүдээмэрилэгшэдэй хамтын суглаан дээрэ энэ шийдхэбэри дэмжэгдэнхэй.

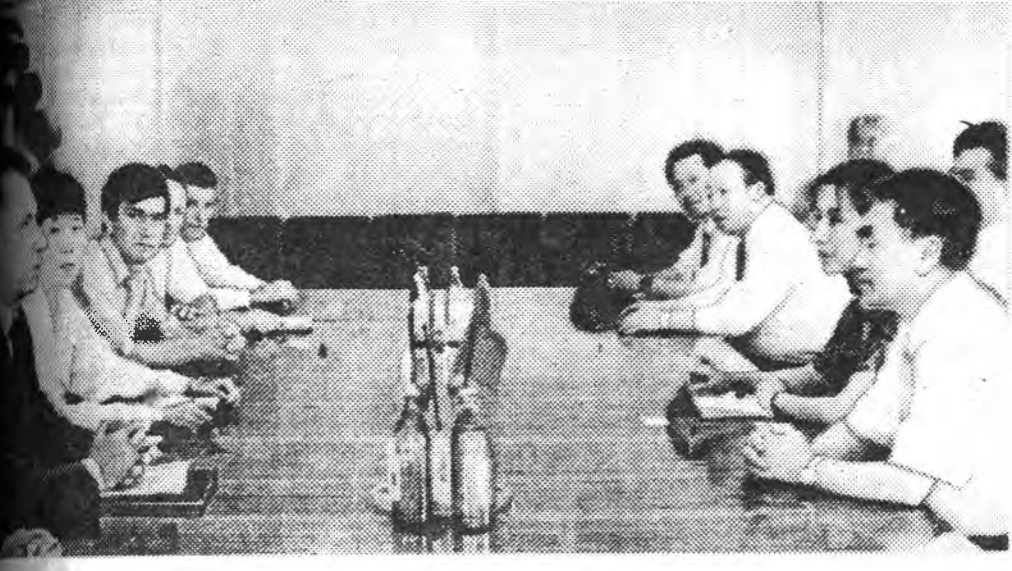
Акционернэ нээмэл түхэлэй "Ципиканский продснаб" бүлгэмэй акцинуудай 25 процентнь 3 жэлэй туршада гүрэнэй зөөри байха гэжэ шийдхэгдэбэ. Баунтын аймагай хольш хууринуудые эдэе хоолой болон промышленностиин эдээр хангахын тула республикы манай Правительствоо иимэ шийдхэбэри абтаба.

Буряад Республикын
Президентын болон
Правительствын хэблэлэй
албан.

Уншагты, танилсагты

2-дохи нюурта. Дэлгүүр: үмсэлэлгын асуудалнууд: "Эрхэ, мэдэснэ ямар бэ?" - асуудалда харюу. Хангалга ямар бэ? П. В т о р у ш и н : " С а а д ургуулагдахад аша туһада".
3-дахи нюурта. Эд хэрэглэгшын булан. А.Дериглазов: "Дутуу дунданууд яажа усадхагдахаб?" Уншагшын дурадхал. М.Гыльков: "Хүдөөгэйхид ханамжаараа хубаалдыт". Ш.Дагбаева: "Нютагайхидаа баясуулба".
4-дэхи нюурта. Багшын булан. Б.Базарова: "Түрэл орон - түрэхэн эхэ". Архи арбан

гурбан жолоотой. Э.Базарон: "Бээдэ хоро бү хүргээл".
5-дахи нюурта. Үндэһэн соёлоо хэргээ! Д.Доржигутабай: "Арадай соло - намтарайнь соло!"
6-дахи нюурта. Б.Цыремпилов: "Үбшэнтэндэ таарамжатай зохи". Ц.Гонгоров: "Сэдхэл шэмэглэнэ".
7-дохи нюурта. Радио, телевидениин программа.
8-дахи нюурта. Спорт. Е.Цыбенова: "Зоригоо бү адыш, Саяна!" Б.М. Жигжитов: "Тобшохоноор".

ХОЛБОО ХАРИЛСААН ҮРГЭДХЭГДЭХЭНЬ

Республикын Президент А. В.Потапов Арадай Республикыг Үбэр-Монголой номто районий Правительствын делегациатай Убэр-Монголой Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Бао Вэн Фа тус делегацие делегацие дэргэдэхи гадаадын комисска, худалдаа наймаанай талаар харилсан комиссын палатые хүтэлбэрилэгшэ Чхан Ванфу, хэрэгүүдэй талаар албан зургааниие үйлдэгшэ Лю Хан Мин, Үбэр-Монголой "хургуулинуудай дэргэдэхи эрдэм болон үйлдэжэ хөгжөөхэ талаар нэгэдэлэй генеральна директор Чжа Жу Чунь, Эргун, Маньчжури хургуудай мэргэд болон бусад энэ делегацин мүргэдэ ороно. Буряад Республикын Арадай Хуралай түрүүлэгшын орлогшо А.Д.Карнышев, республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Табалаев, Улаан-Үдэ хотын захиргайнай агаай орлогшо А.Г.Прейзнер, министрствын үүдэй түлөөлэгшэд тус уулзалгада ороно. Буряад Республика хоёрой хоорондохи анхан баталагдаһан хэлсэн дээрэ үндэһэнэй экономическа болон худалдаа наймаанай хамтын ажиллагааг саашааа улам хүгжөөхэ, үргэдхэхэ, арга боломжонуудые бэдэрхэ шухала гэжэ уулзалгада хабаадагшад мэдүүлээ. Буряад Республика талмайгаараа манай хоорондо агли, байгаалиин нөөсөнүүдээр баян байдалтай уулзалгада холбоо тогтоохо ехэ ашагтай. Эдэ харилсаанууд алиһе талада ашгаг

үрэгтэй байха ёһотой, — гэжэ Үбэр-Монголой делегацие төлгөйлөгшө хэлэбэ. — Түрүүн баталагдаһан хэлсэн хадаа биднэй хоорондох харилсаануудай найдамтай үндэһе хуури болоо. Республикын Правительствын түлөөлэгшэдэй Үбэр-Монголой байдалтай танилсажа ерэхэниинь, мүн Үбэр-Монголойше түлөөлэгшэдэй иишэ ерэхэниинь найшаалтай". Тиигээд Бао Вэн Фа А.В.Потаповые Үбэр-Монгодо айлшалжа ерэхыень уриба. Үбэр-Монголой, мүн Буряад Республикын хамтын предприятинуудые байгуулха, Улаан-Үдэ хото Хүххото хоёрой хоорондо хэлсээ баталха талаар арга боломжонууд тухай асуудал уулзалгын үедэ хэлсэгдээ. Республика дотор ямар байдалтай тогтоод байһан тухай А.В.Потапов тобошо тэдгээр хөөрөө. Дэлгүүрэй шэнэ харилсаануудта шэлжэн, оролгын үеын бүхы бэрхэцээлнүүх Советскэ Союзай халан хандаралһааа эхитэй. Энээнһээ уламжалан, үйлдэбриин холбоонууд таһараа гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Мүн тогтоод байһан байдалда түлөөлгшэ региональна онсо шэнжэнүүд тухай хэлэгдээ. Энэ хадаа хольш хойто зүгтэй газар болон Байгал далай аршалха талаар ехэ хэмжээнэй гаргашанууд. Ажахын талаар арга шадалаараа дэмжэлгэ манай республикада үзүүлхэ, энэ асуудалаар дурадхалнуудые оруулха байһан тухайгаа Үбэр-Монголой делегациин түлөөлэгшэд найдуулаа. Т.ЦЫРЕНОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: уулзалгын үедэ.
С.Балдуевай фото.

Адууһа малда - элбэг тэжээл

ХАЛУУН ХАҺА

зунай эгээл халуун хаһа ногооной ба. Эдээшгэ ногооной хада урмашажа, хүдөөгэй эртэхэн үбһэндөө гараба. "Восход" гэхэн таряшадай хургуудай нэгэдэл июлиин мунгар баһал түрүүшын мунгар мүнүүдые гаргаа. Илануудай 500 гектар сабшалантай мунгар ургасатай газарһаа 20 центнер хуряахаар Жэл бүри үбһэндэ эртэхэн Сергей Орлов, Александр Покацкий, Владимир Куржумов, Василий Китаев, Александр Китаев эдэ үдэрнүүдтэ даа гараа. Тус 2 трактор, 2 роторно трактор, 2 ногоо

түк болгон багсалдаг 2 түхээрлэгэ бин. Эдэ ажахынууд харюусалгатай энэ хүдээмэрээ эршэтэйгээр ябуулжа, эртүүр дүүргэхэ ханаатай. Саашааа бодхоогдоһон хүринүүдэ хорёо хото руугаа шамдажа оруулха хэрэгтэй. Мүнөө ехэл найдалгүй саг гэшээ. Энээнэй хажуугаар силосэй ургаса хуряаха бэлэдхэл эртээнһээ эхилхэ хэрэгтэй. Александр Покацкий, Владимир Куржумов, Василий Китаев ажалда бэлдэнхэй, харин гурбадахи комбайн заһабарилгада 300 гектарһаа үбһе хуряаха болоһон эдэ гурбан агрегатда хүндэхэн лэ байхань. Энэ ажалай дүүрэхэ тээшэ таряа хуряалгын хаһа дүтэлхэ. Тиимэһээ тракторно-таряан ажалай бригадирнуудай хэээ ажал ехэ. Мүнөө "Восход" нэгэдэлэй тракторнуудын, онһон түхээрлэгшүүдын хуушараа, хирэ-хирэ болоод лэ эбдэрнэ. Сагай хүшэрһөө тобогүлишэ таһалдажа магад, тиимэһээ нэгэдэлэй механизаторнууд харюусалгатай хаһааяа эмхитэйгээр үнгэргэжэ, адуу малдаа элбэг хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ гэжэ оролдоно. С.ВАСИЛЬЕВ.

Дэлгүүр: үмсэлэлгын асуудалнууд

ЭРХЭ, МЭДЭЛЫНЬ ЯМАР БЭ?

АСУУДАЛ: Манай хотодо нэгэ доро хэдэн предпритинууд үмсэлэгдэн юм. Бусад предпритинуудай акцинуудта хаамал захил хэлгын үни дүүрээд байхада, манай предпритида захил хэлгэ 3-дахи нараая үргэлжэлнэ. Хаамал захил хэлгын болзор хизаарлагдадаг гү?

ХАРИУ: Хуулин ёһоор, предпритийн үйлэдбэрийн онсо шэнжэнүүдые хараадаа абан. Эд зөөри эрхилхэ талаар гүрэнэй комитет предпритийн хүдэлмэрилэгшэдэй дунда хаамал захилгын болзорые 3 нараар хунааха эрхэтэй.

АСУУДАЛ: Технологическа нэгэн бүхэли комплексн предпритинуудай нэгэниинь үмсэлэгдэнэ. Энэ комплексдо ородог бусад предпритинуудай хүдэлмэришэд тус предпритиине үмсэлэгдэе хабаадалсаха аргатай гү?

ХАРИУ: Үмсэлэгдэхэ предпрититай технологическа комплексн бусад предпритинуудай хүдэлмэришэд (предприти ямар янзаар үмсэлэгдэнэ, илгаагүй) тус предпритийн хүдэлмэришэдэй дунда үнгэргэгдэхэ акцинуудта хаамал захилгада хабаадаха дүүрэн эрхэтэй. Эдэ предпритинуудай хүдэлмэрилэгшэд адил эрхэ мэдэлтэй.

АСУУДАЛ: Үмсэлэггын үнгэргэгдэхэ үедэ предпритийн эд зөөриинь үнэ сэн зорюута багаар сэгнэгдэе гэжэ тоолонобди. Хуурмаг иимэ мэдээсэлэй түлөө хэн харюусаха ёһотойб?

ХАРИУ: Предпритида эмхидхэгдэнэн хүдэлмэрийн тусхай комиссийн бэлдэнэн предпритийн эд зөөри сэгнэнэн тухай акт Эд зөөри эрхилхэ талаар гүрэнэй комитет баталха ёһотой. Предпритийн директор, мүн ахмад бухгалтер эд зөөриинь сэгнэггын актын үнэн байһанай түлөө харюусалга дааха.

АСУУДАЛ: Акционернэ бүлгэмэй эмхидхэн байгуулагшаар хэн тоологдохоб - ажалша коллектив гү, али Эд зөөри эрхилхэ талаар гүрэнэй комитет гү?

ХАРИУ: Эд зөөри эрхилхэ талаар гүрэнэй комитет гүрэнэй, мүн муниципальна предпритинуудые үмсэлэнэй хүдэлээр байгуулагдаһан нээмэл түхэлэй акционернэ бүлгэмүүдэй эмхидхэн байгуулагша гээд тоологдохоб.

АСУУДАЛ: Акцинуудта хаамал захил хэлгэ үргэлжэлһөөр, харин Республиканска Эд зөөрийн жаса акцинуудай зарим хубиинь наймаалаа. Энэ хэр зүб бэ?

ХАРИУ: "Росин Федерацийн гүрэнэй болон муниципальна предпритинуудые үмсэлэггын гүрэнэй программын гол шухала дүримүүд" гэнэн документын ёһоор, захил хэлгын дүүрээдүй байхада, Республиканска Эд зөөрийн жаса акцинуудые наймаалха эрхэтэй.

Буряад Республикын Эд зөөри эрхилхэ талаар гүрэнэй комитедэй мэргэжэлтэд бэлдэб.

ГАЗАР БҮРИДХЭЛДЭ АБТАНА

Правительствын тогтоолоор тосхон хууринуудай газарые бүридхэлдэ абаха республикын программа баталагдаа.

Энэ программые бэлдүүгэ хадаа Гүрэнэй газарай кадастрай ёһоор бүхы газар хэрэглэгшэдые ба тэдэнэй налог түлэхэ хэмжээнэ тодорүүлжа, олзын ехэ болгохоһоо гадна, газарые үмсэлэхэдөө худалдаха ба худалдан абаха ябуулануудые нарижуулха, мүн хүсэд хэрэглэгдэдэггүй газарай нөөсөнүүдые мэдэжэ абаха зорилго болоно.

Республикын хуурин, тосхой бүридхэлдэ абтаха ёһотой газарай оройдоол 3,1 процентнь 1993-1994 онуудта бүридхэлдэ абтаһан байгаа гэжэ элирбэ. Республикын зургаан хотын Улаан-Үдэ Гусиноозерск хоёргол энэ талаар ажал хэгдэе. Тиихэдэ Хяагта, Закаменск, Нижнеангарск хууринай предпритинуудта зарим тэдэ хүдэлмэри ябуулагдаа. Бусад газарнуудта мүнгэн хангай дугалдаһан ушарһаа энэ ажал бэлдүүлэгдээгүй.

Газарай налогһоо ороһон мүнгэнэй 60 процентһээ бага бэшыень хото, хууринуудай газарые бүридхэлдэ абаха, хилэнүүдые тогтоохо хэрэгтэ гаргаһалагдаха.

Газарай реформо тухай хуули бэлдүүлхэ үедэ Хүдөө ажахын предпритинуудай 80 процент тухайн хубилгагдажа, 1453 мянган гектар газар үмсэлэгдэнэн байгаа.

Хото хүдөөгэй захиргаануудай бүрэлдэ 568 мянган гектар газар дамжуулан үгтөө. Малаа бэлдэхэ болон үбһэ сабшахыень 341 мянган гектар газар зондо хубаагдаа. Республикын фермернүүд 205 мянган гектар газарай эзэд болоо.

Өөрын гэр бариха дуратай зондо 1200 гектар газар үггэнхэй.

Буряад Республикын Президентын болон Правительствын хэблэлэй албан.

Улаан-Үдэдэ үнгэргэгдэнэн Хяагтын уласхоорондын гурбадахи яармагта ерэнэн зууршалагшад, олзын хэрэг эрхилэгшэд болон элдэб предпритинуудай түлөөлөгшэд асарһан эдээ зондо дурадхаа. Мүн нютаг нютагуудта хомор болоһон эд ехэ хэмжээгээр андалдан абажа худалдаха хэмжээнүүдые баталаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: акционернэ "Байкал Экзотур" бүлгэмэйхидые харанат. Д. Алтаевай фото.

ШУХАЛА ПРОГРАММА БАТАЛАГДАА

1995-1996 онуудта эд хэрэглэгшэдэй эрхэ хамгаалха программа республикын Правительство ба Энэ программын зорилгонь хадаа наймаанда гараһан муу шанаргай продукцияна зоние хамгаалха болоно. У туршада 23,9 миллион түхэригэй продукциян наймаалхые хориулагдаһан байгаа наа, мүнөө жэлэй түрүүшын 3 хар миллион түхэригэй продукция бусаагдаа.

Зарсалта - зогсолтын үедэ һайн гэжэ сэгнэгдэдэг байһан хариһаа ерэнэн продукция мүнөө гөлөгдоно. Хариин гүрэнүү бүхы продукциян гүрэнэй хиналтада орохонь бэрхэтэй болонхой. Тиймэһээ эд хэрэглэгшэдэй эрхэ хамгаалха програм абтаа, зондо туһалха гэжэ ханагдана.

Буряад Республикын Президентын болон Правительствын

Хангалга ямар бэ? СААД УРГУУЛАГША АША ТУҺАДА

Эдээ хоолой зүйлнүүдэй дээшлэнһээ уламжалан, зуһаландаа овош, алим жэмс, шадаал наа, ехээр тариха гэжэ хүнүүд мүнөө үедэ оролдоно гээшэ. Зуһалангай участогуудые таһалжа үгэхэ гуйлтатай мэдүүлгэнүүд олоор ороно. Мүнөө үедэ 40 мянганһаа үлүү саад ургуулагшад, тийхэдэ саад ургуулагшадтай 132 нүхэсэл тоологдоно.

Дэлгүүрэй шэнэ оршон байдалда саад ургуулагшадтай нүхэсэлнүүдтэ хабаатай горитой хубилалтанууд болоо. Анхандаа промышленна, барилгын, худалдаа наймаанай болон бусад предпритинуудай мэдэлдэ ородог наа, мүнөө иимэ нүхэсэлнүүдэй тоо үсөөн болоо. ЛВРЗ-гэй, "Теплоприбор" заводой, мүн Хүдөө ажахын болон эдээ хоолой министрствын дэргэдэ нүхэсэлнүүд үлэнхэй. Тиймэһээ анхан ямар туһаламжын үзүүлэгдэхэ тухай хамтын хэлсэн соо заагдадаг байһан наа, мүнөө предпритинуудай саад ургуулагшадтай бүлгэмүүдтэ ямаршые туһаламжа үзүүлхэээ болиһониинь ойлгосотой. Дүримэй ёһоор базова предпритигүй үлэнэн нүхэсэлнүүд Улаан-Үдэ хотын захиргаанай мэдэлдэ үггэнхэй. Мүнгэн хангай хомор дээрһээ Улаан-Үдэ хотын захиргаан бүлгэмүүдтэ туһа хүргэхэ аргагүй байна.

Нүхэсэлнүүдэй байдал хайжаруулха, онсолбол, зайн галаар, уһаар таһалгаряагүй хангаха, хулгайһаа аршаха гэхэ мэтын шухала асуудалнуудые нүхэсэлнүүдэй правленинүүд саг соонь шийдхэхэ аргагүй. Гол шалтагааниинь гэхэдэ, хүн зоной салин хүлһэ хэдэн нараар түлэнгүй байла, пенсийн бага хэмжээн (саад ургуулагшадтай 60 процентнь - пенсионернүүд) - эдэ бүгэдэнһөө уламжалан, нүхэсэлнүүдэй гэшүүд түлбэриез саг соонь оруулнагүй. Тэдэнэй тоодо хоёр жэлһээ үлүү саг соо түлбэри оруулаагүй хүнүүд олон. Иигээд байхадаа, огород таригые хүгжөөлгэ, нүхэсэлнүүдэй байдал хайжаруулга өөһэдһөөнь лэ, саад ургуулагшадһаа дулдыдана гээшэ.

Огород ургуулагшадтай нүхэсэлнүүд тухай дүрим 1995 оной апрель нарада хүсээе бууража, орондонь шэнэ дүрим баталагдаа. Дүримэй ёһоор, дэлгүүрэй шэнэ харилсаануудай оршон байдалда олзын хэрэг эрхилхэ, үмсэлэлгэ хэхэ, зуһалангай газар хүн зондо таһалжа үгэхэ эрхэ нүхэсэлнүүдтэ олгогдоно. Таһалжа үгэхэ газарай хэмжээн мүн лэ хубилаа. Улаан-Үдэ хото шадар - 8 соото, хүдөө нютагуудта 15 соото хүрэтэр газарай үггэхэ тухай шэнэ дүрим соо хэлэгдэнэ.

Кадрнууд тухай асуудалай хүшэрөөр шийдхэгдэдэг хэн тула нүхэсэлэй гэшүүн бэшэ хүн правлениин түрүүлэгшын гү, али бухгалтерай туһаал эзэлжэ болохо гэжэ шэнэ дүримөөр тодорхойлогдоо. Бүхы саад ургуулагшадтай хамтын суглаа үнгэргэхэ гээшэ ехэ орёо асуудал бигуу. Тиймэһээ огород

таригшадтай этигэмжэтэдые эльгэхэ гэнэн ша лэ оруулагдаа.

Улаан-Үдэ ургуулагшадтай правленидэ зуһа зонһоо асуу гомдолнуудшые ол хэлэлтэй. Нүүлэй тонуулай болох илангаяа олошор хэлсээ баталжа, шийдхэхэ та ябуулаашые наа хүрэтэрөө ям шийдхэбэри абтаа.

Үмсэлэггын асуу зон бидэндэ ханг Федерацийн П тогтоолоор, саад нүхэсэлнүүдэй бюджетэй мунда зуһалангай урга ургуулагшадтай мунгөөр бэлдүүлгэ Шэнэ дүримэй үмсэлэгдэнэн урдынхидал ургуулагшадтай правленеэр нотариальна дамжуулагдаха юм.

Газарай түлөө түлбэри тухай баталагдаа хэн. иуниин 1-һэн ургуулагшадтай түлбэриһөө сүлөөн Мүнгэн хангай өөр эд хэды хүндэ байгаа Улаан-Үдэ хото хангаха ургуулагшадтай бүлгэм яһала ажэ байрла Нүхэсэлнүүдэй тэрүүлэгшэдэй, бухт семинарнууд саг үнгэргэгдэнэ. Огород ургуулагшадтай заншалта болонхой ноябриин 1-һэн дүүрэтэр саад дуратайшуулай хэшээлнүүд үнгэрл Жэл бүри огородо үрэхэ, жэмсгэ мод н а й м а а эмхидхэгдэдэг. Ман үүсхэлээр Улс Бабушкинай үйлсөө гэжэ магазин нээгд ургуулагшадта хэрэмсэг, хэрэгсэл магазинда наймаал үлэхэ юм. Энэ эриг мунгэн зүбөөр х хэлэбэ захирга иез буса хэн. Бүлэ начальни айгаар гүрэнэй одорхой тор бюджет "Св" "Св" гэнэ захиргаан һан түсэ элдэдэ ек предпритин

Мүнгэн хангай өөр эд хэды хүндэ байгаа Улаан-Үдэ хото хангаха ургуулагшадтай бүлгэм яһала ажэ байрла Нүхэсэлнүүдэй тэрүүлэгшэдэй, бухт семинарнууд саг үнгэргэгдэнэ. Огород ургуулагшадтай заншалта болонхой ноябриин 1-һэн дүүрэтэр саад дуратайшуулай хэшээлнүүд үнгэрл Жэл бүри огородо үрэхэ, жэмсгэ мод н а й м а а эмхидхэгдэдэг. Ман үүсхэлээр Улс Бабушкинай үйлсөө гэжэ магазин нээгд ургуулагшадта хэрэмсэг, хэрэгсэл магазинда наймаал үлэхэ юм. Энэ эриг мунгэн зүбөөр х хэлэбэ захирга иез буса хэн. Бүлэ начальни айгаар гүрэнэй одорхой тор бюджет "Св" "Св" гэнэ захиргаан һан түсэ элдэдэ ек предпритин

Мүнгэн хангай өөр эд хэды хүндэ байгаа Улаан-Үдэ хото хангаха ургуулагшадтай бүлгэм яһала ажэ байрла Нүхэсэлнүүдэй тэрүүлэгшэдэй, бухт семинарнууд саг үнгэргэгдэнэ. Огород ургуулагшадтай заншалта болонхой ноябриин 1-һэн дүүрэтэр саад дуратайшуулай хэшээлнүүд үнгэрл Жэл бүри огородо үрэхэ, жэмсгэ мод н а й м а а эмхидхэгдэдэг. Ман үүсхэлээр Улс Бабушкинай үйлсөө гэжэ магазин нээгд ургуулагшадта хэрэмсэг, хэрэгсэл магазинда наймаал үлэхэ юм. Энэ эриг мунгэн зүбөөр х хэлэбэ захирга иез буса хэн. Бүлэ начальни айгаар гүрэнэй одорхой тор бюджет "Св" "Св" гэнэ захиргаан һан түсэ элдэдэ ек предпритин

Мүнгэн хангай өөр эд хэды хүндэ байгаа Улаан-Үдэ хото хангаха ургуулагшадтай бүлгэм яһала ажэ байрла Нүхэсэлнүүдэй тэрүүлэгшэдэй, бухт семинарнууд саг үнгэргэгдэнэ. Огород ургуулагшадтай заншалта болонхой ноябриин 1-һэн дүүрэтэр саад дуратайшуулай хэшээлнүүд үнгэрл Жэл бүри огородо үрэхэ, жэмсгэ мод н а й м а а эмхидхэгдэдэг. Ман үүсхэлээр Улс Бабушкинай үйлсөө гэжэ магазин нээгд ургуулагшадта хэрэмсэг, хэрэгсэл магазинда наймаал үлэхэ юм. Энэ эриг мунгэн зүбөөр х хэлэбэ захирга иез буса хэн. Бүлэ начальни айгаар гүрэнэй одорхой тор бюджет "Св" "Св" гэнэ захиргаан һан түсэ элдэдэ ек предпритин

Мүнгэн хангай өөр эд хэды хүндэ байгаа Улаан-Үдэ хото хангаха ургуулагшадтай бүлгэм яһала ажэ байрла Нүхэсэлнүүдэй тэрүүлэгшэдэй, бухт семинарнууд саг үнгэргэгдэнэ. Огород ургуулагшадтай заншалта болонхой ноябриин 1-һэн дүүрэтэр саад дуратайшуулай хэшээлнүүд үнгэрл Жэл бүри огородо үрэхэ, жэмсгэ мод н а й м а а эмхидхэгдэдэг. Ман үүсхэлээр Улс Бабушкинай үйлсөө гэжэ магазин нээгд ургуулагшадта хэрэмсэг, хэрэгсэл магазинда наймаал үлэхэ юм. Энэ эриг мунгэн зүбөөр х хэлэбэ захирга иез буса хэн. Бүлэ начальни айгаар гүрэнэй одорхой тор бюджет "Св" "Св" гэнэ захиргаан һан түсэ элдэдэ ек предпритин

Мүнгэн хангай өөр эд хэды хүндэ байгаа Улаан-Үдэ хото хангаха ургуулагшадтай бүлгэм яһала ажэ байрла Нүхэсэлнүүдэй тэрүүлэгшэдэй, бухт семинарнууд саг үнгэргэгдэнэ. Огород ургуулагшадтай заншалта болонхой ноябриин 1-һэн дүүрэтэр саад дуратайшуулай хэшээлнүүд үнгэрл Жэл бүри огородо үрэхэ, жэмсгэ мод н а й м а а эмхидхэгдэдэг. Ман үүсхэлээр Улс Бабушкинай үйлсөө гэжэ магазин нээгд ургуулагшадта хэрэмсэг, хэрэгсэл магазинда наймаал үлэхэ юм. Энэ эриг мунгэн зүбөөр х хэлэбэ захирга иез буса хэн. Бүлэ начальни айгаар гүрэнэй одорхой тор бюджет "Св" "Св" гэнэ захиргаан һан түсэ элдэдэ ек предпритин

Мүнгэн хангай өөр эд хэды хүндэ байгаа Улаан-Үдэ хото хангаха ургуулагшадтай бүлгэм яһала ажэ байрла Нүхэсэлнүүдэй тэрүүлэгшэдэй, бухт семинарнууд саг үнгэргэгдэнэ. Огород ургуулагшадтай заншалта болонхой ноябриин 1-һэн дүүрэтэр саад дуратайшуулай хэшээлнүүд үнгэрл Жэл бүри огородо үрэхэ, жэмсгэ мод н а й м а а эмхидхэгдэдэг. Ман үүсхэлээр Улс Бабушкинай үйлсөө гэжэ магазин нээгд ургуулагшадта хэрэмсэг, хэрэгсэл магазинда наймаал үлэхэ юм. Энэ эриг мунгэн зүбөөр х хэлэбэ захирга иез буса хэн. Бүлэ начальни айгаар гүрэнэй одорхой тор бюджет "Св" "Св" гэнэ захиргаан һан түсэ элдэдэ ек предпритин

Мүнгэн хангай өөр эд хэды хүндэ байгаа Улаан-Үдэ хото хангаха ургуулагшадтай бүлгэм яһала ажэ байрла Нүхэсэлнүүдэй тэрүүлэгшэдэй, бухт семинарнууд саг үнгэргэгдэнэ. Огород ургуулагшадтай заншалта болонхой ноябриин 1-һэн дүүрэтэр саад дуратайшуулай хэшээлнүүд үнгэрл Жэл бүри огородо үрэхэ, жэмсгэ мод н а й м а а эмхидхэгдэдэг. Ман үүсхэлээр Улс Бабушкинай үйлсөө гэжэ магазин нээгд ургуулагшадта хэрэмсэг, хэрэгсэл магазинда наймаал үлэхэ юм. Энэ эриг мунгэн зүбөөр х хэлэбэ захирга иез буса хэн. Бүлэ начальни айгаар гүрэнэй одорхой тор бюджет "Св" "Св" гэнэ захиргаан һан түсэ элдэдэ ек предпритин

Мүнгэн хангай өөр эд хэды хүндэ байгаа Улаан-Үдэ хото хангаха ургуулагшадтай бүлгэм яһала ажэ байрла Нүхэсэлнүүдэй тэрүүлэгшэдэй, бухт семинарнууд саг үнгэргэгдэнэ. Огород ургуулагшадтай заншалта болонхой ноябриин 1-һэн дүүрэтэр саад дуратайшуулай хэшээлнүүд үнгэрл Жэл бүри огородо үрэхэ, жэмсгэ мод н а й м а а эмхидхэгдэдэг. Ман үүсхэлээр Улс Бабушкинай үйлсөө гэжэ магазин нээгд ургуулагшадта хэрэмсэг, хэрэгсэл магазинда наймаал үлэхэ юм. Энэ эриг мунгэн зүбөөр х хэлэбэ захирга иез буса хэн. Бүлэ начальни айгаар гүрэнэй одорхой тор бюджет "Св" "Св" гэнэ захиргаан һан түсэ элдэдэ ек предпритин

Багшын булан

ТҮРЭЛ ОРОН - ТҮРЭНЭН ЭХЭ

Энэ үшөө нэг хэсгээдээ эхин классай багша Роза Доржиевна Дашиева дурадхана. Хоёрдохи класса үнгэргэсэн классна сагай хэсээ.

Темэ: Түрэл орон - түрэнэн эхэ.
Зорилго: Түрэнэн нотагаа, байгаалиа юундэ Эхэ гэжэ нэрлэдэг бэ гэжэ ойлгуулга. Хүн ба байгаали нягта холбоотой гэжэ ойлгуулха.
Хэрэгсэл: Эхын нялха үхибүүгээ эдээлүүлжэ байхан зураг, магнитофон, кассетэ.

I. Классна сагай темэтэй танилсуулга.
Багша. Мүнөөдэрэймнай классна хэсээлэй темэ - "Түрэл орон - түрэнэн эхэ". Энэ хэсээлээ аман үгын журнал шэнгээр үнгэргэхэбди. Түрүүн түрэнэн эхэ тухайгаа хэлсээбди. Һүүдээрнь түрэнэн нотагаа, байгаалиа юундэ Эхэ гэжэ нэрлэдэг юм гэжэ мэдэжэ абахат.

Багша: Эхэ тухай дуу шагнагты. Дуу шагнахынгаа урда энэ зураг харая. (Нялха үхибүүгээ эдээлүүлжэ байхан эжын зураг харуула). Зай, дуугаа шагна. "Эхэ тухай дуун". Хүгжэмынь Балдандоржиевай, үгэнэ Ц. Жамбаловай (магнитофон табина).

Багша: Эжымнай эгээл хүндэтэй хүн. Эжыдээ зориулжа, уран зохёолшод, хүгжэмшэд, арад зомнай оньһон үгэнүүдые, шүлэгүүдые, дуунуудые бэшэһэн юм. Мүнөө Ц. Дондогойн "Эжы" гэжэ шүлэгтэй нэгэ бадаг шагна. (Һурагша сээжээр уншана):

Үри бээнэртээ хэн
Үдүүсэ ханаагаа зобоноб?
Үдэнэ, даарана гү гээд
Үдэр һүнигүй зобоноб?
Эжымнай ааб даа, эжымнай!
Энээхэн сагаахан дэлхэй дээрэ
Энхэрэн бидэнэ ябадаг
Эжымнай, хайрата эжымнай!
Эжы тухай сээжэлдэһэн оньһон үгэнүүдээ шалгая.
Хүндэлжэ һураһан заншал һайхан,
Хүүгээ тэбэриһэн эхэ һайхан.
Эрьеулжэ уншахада, ном һайхан,
Эрьежэ уулзахада, эжы һайхан.
Эжын альган зөөлэн
Эльгэниинь нимгэн.

Эхэ тухай дуу һурагшад дуулана (үгэнэ В. Нимаевагай. Хүгжэмынь А. Борбоевой).

Тобшолол: Эжы эгээл хүндэтэй хүн. Эжыгээ, аха хүнүүдые хүндэлжэ ябахата, эхэ һайхан.

II. Журналай 2-дохи хуудаһан "Эхэ нотаг".

- Юундэ бидэ Эхэ орон гэнэбиди? Дуунай үгэнүүдые ханая. (Эхэ ороноо танай нэрээр Эхэ гэжэ нэрлэнэбди...)

- Үхибүүн нарай байхадаа, эжынгээ хүйһөөр хоол хэдэг. Харин томо болоходоо юу эдинэб? (Үхибүүд нэрлэнэ).

- Эдэ бүгдэ яажа бии болоноб? (Хартаабха газарта хэды олон болоноб гэжэ самбар дээрэ зуража харуулга).

- Газар иимэ шэдигтэй жаса гээнэ. Эжынэртээ адли газар гээнэ талха таряагаараа, үрэ жэмсээрээ бүхы хүнүүдые, ан амигадые тэжээнэ, хоолдуула, угдадуула. Иимэл хадань зон эртэ урда саһаа хойшо газар, уһанда нарин нягтаар хандадаг байгаа.

- Эхэ нотаг тухай оньһон үгэнүүдые шагнагты:

- 1. Зөөрийн баян дэлхэйдэ,
Зүрхэнэй баян толгойдо.
2. Баялигай эхэ - газарта,
Баатарай эхэ - арадта.
3. Өөрын һайхан нотагы
Орхихо хэрэггүй.
Түрэнэн һайхан нотагтаа
Төөрихэ хэрэггүй.
4. Нотагай шарай алтан,
Өөрын газар үбэлшы ногоон.
"Нотагай домог" гэжэ дуун (басагад дуулана).
"Захаамин" гэжэ дуун (булта дуулана).

III. Тобшолол: юун гэжэ ойлгобот?

Түрэнэн эхээ хүндэлхэ, түрэнэн нотагайнгаа газар, уһанда, хада уулагуудта, байгаалидаа нарин нягтаар, эзэн ёһоор хандаха, бузарлажа болохгүй.

IV. Гэрэй даабари:
Түрэл нотаг тухайгаа бишыхан раёсказ гү, али шүлэг бэшээд ерэхэ.

Дүтэлүүрэй дунда һургуулийн һуралсалай талые даагша Бадма Гомбоевна БАЗАРОВА хэблэдэ бэлдэбэ. Захааминай аймаг.

ЭРТЭ УРДА саһаа хойшо архи олон арад зоной уудаг ундан байһан байгааин ургаса, жэмсээр тэрэ үеын архи нэрэгдэдэг байгаа. Амта шаархай архиинуудһаа гэжээгүй һула, бээдэ хорогүй байһан гэшээ. Урда сагай тухай хуушанай түбэд, монгол сударнууд соо бэшэгдэһэн байдаг.

Архиин зүйлнүүд сэржэм үргэхын, эмнэлгын хэрэгтэ ехэнхидээ зориулагдаг түрэн-наранай үедэ сэржэм-духарьяа баридаг, орон нотагтаа, хада уулын эзэдтэ байһан юм. Арад зондо архинша болотороо уудаг зан байгаагүй. Манай буддын шашна ехэл сээрлэдэг байһан юм гэжэ сагаан буурал толгойтой ахамад үбгэд хэлэдэг.

Архи гэшээ арбан гурбан жолоотой. Архиин дээжэ гурим журамтай, сэнэг хэмэ манай арад зон хайн мэдэдэг, сахидаг байһан. Буряад, монголнууд айраг хүрэн нэрэдэг байгаа. Соргоор гараһан түрүүшын хуби-архиин дээжэ, дээжээ хөрөөд арза, арзые нэрэхэдэ-хорзо, хорзые нэрэхэдэ-хорон гэжэ нэрлэгдэдэг байһан галдахата, дүлэ гарадаг, мүнөөнэй хара архитай, спирттэй дүтэрхы байгаа.

Архияа нэрэжэ абаад, һүүлээрнь бусалгаһан айраг хүрэнгээ модон һабада хэжэ гэжэ аргагүй һайхан сагаан эдеэн болодог байгаа. Буряад зон аарсаа эдеэн, ундаа дүрбэн сагта ажамидардаг байгаа бшуу. Аарса архинаа арба дахин сэнгтэй, бзе мэт тухатай, хото, хоолойн, бэеын хии, шара, бадаган тэнсүүдэг, эдэе хоол болж байгаа. Мүнөө болоод байхада, һүүлшын 30-40 жэлэй туршада энэ сагаан эдэ байһаниинь ехэл харамтай.

Аарсаараа янза бүрийн эдеэнэй зүйлнүүдые: айрһан, хомог, бислаг (брынза), Сагаан эдеэнэй айраг, тараг, аарса, айрһан гэхэ мэтые дахин нэрэгээжэ хэрэглэжэ байна.

Архи тухай үшөө иимэ асуудалнууд гараха байна. Арбан долоо, найман зуун буряад арад Европын ёһо заншалые, соёлые халан абажа, илангаяа Совет засагай ёһо заншал маргажа эхилһэн, совет ёһоор соёлоо, ажабайдалаа зохёоходоо, урда сэнгтэй һургаал заабариёе хойно хаяһан, ула болгожо гэхшэхэмди. Эдэе холон үндэһэтэй болоо, зоной абари зан өөршэлэгдөө, Буддын шажанай, мүн аба, эжымнай зарим заабари, ёһо заншал орхигдон хаягдаа.

Шажанай заабарьяар архи дарһа ууха, хулгай хэхэ, худал хуурмаг ябадал гаргаха муу заншал нүгэдэ тоологдодог байгаа. Мүнөөнэй үедэ архи, тамхин дэлгэржэ, алалсаан, хюдалсаан олошороо. Иимэ ажалымнай урагнаа ябахата болёод байһан үе ерээ гэшээ арбан гурбан жолоотой гэжэ үбгэд хэр утнаа хэлсэдэг байгаа. Ганса 1994 ондо орондо 975 хүн архийн гэмээр һаһа дүүрэнэн байна.

Эдэб янзын хара архинуудые Владивостогтой профессор И.И. Брехман ("сагаан боохолдой") гэжэ нэрлээ һэн. Юун бэ гэхэдэ, хара архи, спирт тон түрүүн клеткэнүүдые гэмгээнэ, тиигэжэ хүниёе архида дуратай болгоно. Архида ороһон тархидань нэбтэрэн шэнгэһэн архийн охин удаан саг соо гарадаггүй, ханаан сэд бүри тамалжа, архи ууха арга бэдэрхэ буруу харгы руу татана. Гадна архи эльгэ, худалые муудхаажэ, олон зонийе үхэлэй аманда хүтэнэ.

Залуудаа ехээр архи ууһан зоной үри хүүгэдынь элдэб үбшэнтэй, һула бээтэй, муутай байхаһаа гадна хожомоо үбшэндэ бэлэнээр дайрагдадаг. Архида ороһон залуу бүлэггүй гү, али үри хүүгэдтэй болохо шадалгүй болодог. Буддын шажанай зурхайн ёһо 12 жэл болоод жэлээ оруулдаг гэшээ. Жэлээ оруулха үедөө бээ гамнаха, эдэб муу холодуулха гэхэн Зурхайн, түбэд эмнэлгын заабаринууд эртэ урда саһаа буряад мэдээжэ байһан гэшээ. Эхэнэрнүүд илангаяа 48-49 наһандаа, эршүүл 60-61 үбшэндэ, муу үйлэдэ дайрагдажа, һаһа баража болохо гэхэн байдаг.

Ажаглаад үзэхэдэ, энэнь зүйтэй юм. "Ай даа, жэл дээрээ һаһа бараа ха юм" дуулаһан ээ байхат. Хүн бүхэн наһан соотгоо энэ тэрэ үбшэн "хурьяжа" ябалһан ур зарим үбшэниинь элирүүлэгдэһэншые байха, зарим үбшэниинь (зүрхэнэй, худалай) мэдэрэлэй, хото-хоолойн, нойрой) мэдэгдэшгүй байжа болохо.

Үбшэн иимэ зонийе архийн хорон ада боохолдой мэтэ отожо байһандал адли эмшэлэгын "Чжуд-ши" судар соо танигдаагүй, хүсэд эмшэлэгдээгүй үбшэн "үнэһэн сог мэтэ" юм гэжэ ехэ зүйтэй жэшээ бэшэгдэһэн байдаг.

"Архи арбан гурбан жолоотой" гэхэн урданай үгэ олондо мэдээжэ. Мүнөө түрэнэн, һаһа бараһан хүнэй һүүлшын ябадалай сайлалга дээрэ ёһоор буруушаагдадаг юм. Жэлэй туршада Ага нотагта хуушанай ёһо заншал нэрэгээжэ, түрэ хурим дээрэ тоһон, сагаан эдеэн табигдана. Худа, худагын гүүрүнэр аман зутаа андалдаад, үр бэлэгэе бариха үедөө дуу хатар, хүгжэм наада эрхилжэ, ехэ һайханаар түрэ х болонхой. Архи-духарьяагаар амаршалһаа болонхой.

Архида гаргашалха мүнгээ бэлэг-сэлэг болгожо, түрэдэ хабаадаһан худа урда болонһонийн ехэ зохидоор үзэгдэдэг. Хүнэй һүүлшын ябадалай (гашуудалай) сайлал аялгалаа болонхой. Хүдөө табилсаһан хүн зондо, нүхэдтөө гарай бэлэг гэжэ барим заншал Буряад Республикадые дэлгэржэ эхилһэнхэй.

Архи уужа огтолон болохогүй гэжэ хэлэнэ бэшэб. Элүүр энхэ хүн архийе хэмжээ гурим баримталжа уухата яахаб. Буряад Республикада залуушуулай архи уудаг республикын наркодиспансерэй шэнээр согсолһон тоо, баримтанууд тодорхойлоно. З аюултай, шонордомо мэдээн гэшээ. Архида ороһон залуушуулай эмшэлүүлээд, архид дахин-дахин ородог ушарнууд олон.

Үри хүүгэдтээ, гэр бүлэдөө эдэ залуушуул гай тодор, зоболон оруулхаһаа гадна долоон үе үри һадаһаа гэмтээжэ байһанаа ойлгоно гү? Жэшээлбэл, холын хойто э үндэһэ яһатанай "тамын сагаан унданһаа" боложо үсөөрһэниинь эли. Тэдэнэй үхэ классһаа саашань һуража ядадаг, дээдэ эрдэмтэй хүн тэдэнэй дундаһаа урган гаран.

Буряад орондомнай һүүлэй жэлнүүдтэ һаһа барагшадай тоо олошоржо, үхибүү ушарай тоо үсөөржэ байһан ханаа зобоно. Энэ ушарай нэгэ шалтагаан архийн тоологдоно.

Һүүлэй үедэ янза бүрийн архи наймаанда гарана. Зарим архинуудынь хороо архинуудынь найдабаригүй гэршэлэгтэй олзын түлөө асарагдаһан архи наймаалаа хоронһоо олоһон хүн "Ройяль" уужа үхэһэн байна. Арад зонийнгоо элүүр энхын то жолоо барихаар болоо.

Архи арбан гурбан жолоотой
Бээдээ хороо хүргээл!

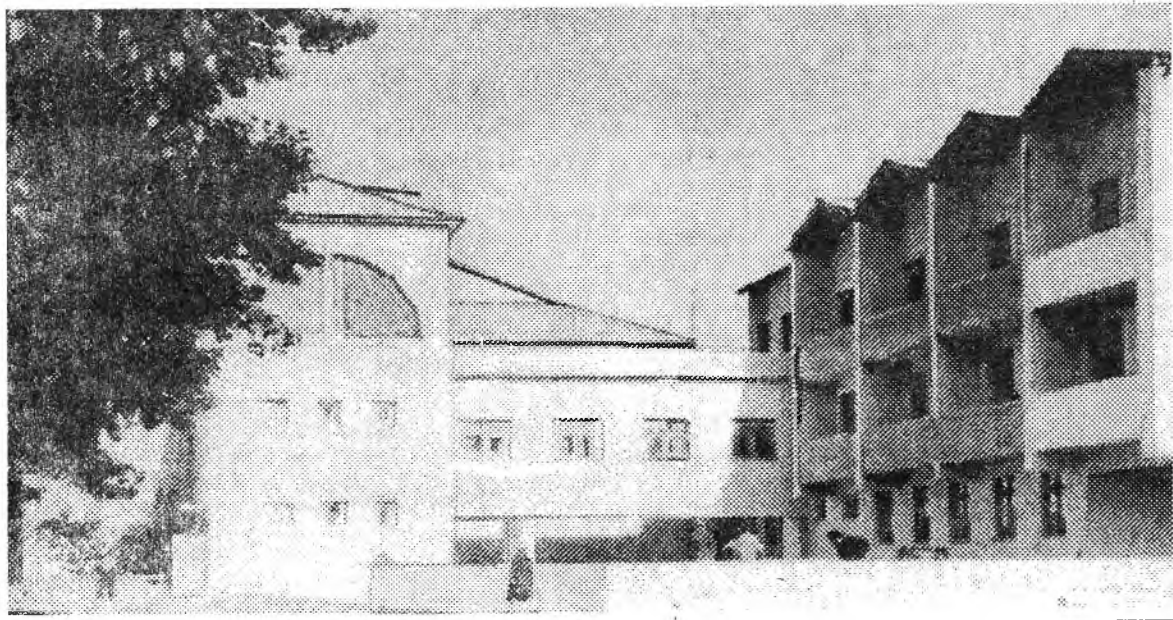
Горячинск курортдо эдэе хоол яһала хайн. Столовын хажууда хоёр ехэ теплицэдэ эртын үгэрсэ, помидор ургуулагдана. Тус столово түгэс о н ь о ж о р у у л а г д а м а л пекарнидаа сүүдэхэдээ 270 бүүхэ хилээмэ барина. Эндэ дүй дүршэлөөр баян Зоя Тимировна Покацкая хүдэлнэ. Столовотой зэргээд кондитерска цех оршодог юм.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: З.Т.Покацкая-гай ажал дээрээ байхыень харанат.
С.Балдуевай фото.

Энээниёе дуулаа гү
БУРЯАДУУД ТҮРЭЛ ХЭ
ХЭР МЭДЭНЭБ?

Айхабтар олон буряад угсаатан түрэл хэлээ мэдэжэ олон хүнүүд өөрынгөө хэлэн дээрэ хэды дуулаа уншажа шададаггүйнх ехэл харамтай.
Иимэ тоо, баримтануудһаа һабагша татабал:
1989 оной мэдээгээр абажа харахада, тиихэ үедэ дотор бүхыдөө 421 мянган, Монголд ба Хитадта 100 буряаднууд ажаһуудаг байгаа юм.
Эдэнэй 86 процентнь түрэл хэлээ мэдэдэг, 60 угсаатан гэхэ гү, али бүхы буряаднуудай 14 процент мэдэдэггүй гэжэ элирүүлэгдэнхэй.
Тэрээнһээ гадна, 2392 ород ба татаарнууд бхарын мэдэдэг, тэдэнэй 375-ниинь буряад зомди гэжэ бээ бшуу.

Оной март...
имагай түбэй с...
шэнэ ёһо зан...
байһанай түрү...
абаадалсаа...
шангай танхи...
һэн. Тайзан...
сэгтэй уран...
туяаржа,
байдал орш...
хүгжэмэй...
үндэлжэ, та...
лаа эдир б...
амагатаһаар...
ёр гартаа...
соо зулан...
нууд хэлгэн...
Баран хү...
гуур шэдигтэ...
уланууд хол...
м. Басагад...
дэнэр тайзан...
ожуу мухар х...
хуулар ар...
наар шэнгэшэ...
йхан дуун э...
С. Мункина...
үнэй уярма...
рмаар ханго...
байдал толго...
тэрэ үдэшы...
илжэ, «Ара...
нэ ёһо за...
нээгээ һэн.
шэмнай ямар...
ибуулга ю...
най ханах...
заншал
хихиеэ Хэ...
дотороо ар...
габьяатай х...
эгэ дахин
жэ солодо
Жэшээлэн
гаа
ин, эрдэм
ёһо заншал
лбаринууд
хүнүүдтэ ий
байха юм.
гшээ 199
най болохо
би болго
хүнэй дунд
һэн байга
ань
кын арада
Б. Рыбыл
шэ намда х
олодо хүрт
илом гү, али
эршэхэ бэ
нан - милли
эхэ юм гү
бэ баталаг
миссийн
ун баталаг
Д. Б. Рыб
маев, Б. Б.
туев, Г. Д.
ов, С. Ц.
олоно. «Ар
э заншала
тэрээнэй
Б. Б. Лхасе
Энэ хэлэхэдэ
дэб н
шөө Д
нидахи
70 ондо ху
лэй ойдо э
һон 10 м
эр"
УУА
ндэ һо
амжат
шист
Рай
хи.
ю. Уг
айн йг
бугрэ
йрро
рэнүүд
програм

Таниие ямараар ханганаб?

Үбшэнтэндэ таарамжатай зохид

Дайнай, ажахын ветерануудай госпитальдо бээ аргалуулхаяа ороһон үбгэд, хүгшэд шэнэ отделинин бии болоходо аргагүй байсана. Энэмнай госпитальдо орогшодой нервн үбшэ аргалха отделини болон.

- Бэе муутай, хүл, гараа, нюрга нээрээ шархирдаг, үбдэдэг үбшэн хүнүүдые аргалха болоходоо, нервн үбшэ найн мэдэхэ врачнуудые ондоо болнидануудһаа урижа, үбшэнтэнөө аргалдаг, эмшэлүүддэг хэмди, гэжэ госпиталиин ахмад врач В. А. Тарнуев хөөрэнэ. - Тиихэдэ госпиталиингоо байрада залгалаа барихаар шийдхэжэ, республикын хүтэлбэрилэгшэдһөө зүбшөөл абаһан байгааһди, гээд Владимир Абогевич үгээ үргэлжэлүүлнэ.

Тиин гурба-дүрбэн жэлэй саада тээ госпиталиин байнган үргэдхэгдэжэ, залгалаа баригдажа эхилхэн юм. Нүүлэй хүндэ хүшэр байдалда ороһон республика дотор гэр байра бодхоолгодо мүнгэн дүгэсэдэ, барилгын бүхы хэрэгсэлүүдые абаха болоходо үнэтэй гэжэ мэдэнбди. Тиигэбэ яабашье, шухала хэрэгтэй энэ барилга бодхоолгодо Улаан-Үдэ хотын предпрятинууд, захиргаанай зургаанууд туһаламжа үзүүлжэ, үчинэй хүлээгдэһэн залгалаа хаяхан ашаглалгада тушаагдаба. Улаан-Үдэ барилга-хабсаралгын 1-

дэхи управлениин коллектив тус барилгын бүхы хүдэлмэри хээ.

- Манай бригада үүдэ, сонхын холоодо, рамануудые тааруулан хуулгаха хүдэлмэри хэдэн харын туршада хэжэ дүүргээ. Бригадын гэгшүүд Александр Коротков, П.Б. Васютин, В. В. Антошин гэгшэд уран гартай дархашуул байһанаа гэршэлээ, - гэжэ тус бригадые даагша А. П. Телешов омогорхоно.

Эдэнэрэй удаа байрын досоо, газаа талые гоёон шэмэглэхэ мэргэжэлтэд өөһэд өөһэдынгөө бэлиг шадабари харуулаа. Л. И. Яковлевагай хүтэлбэрилдэг бригадын 15 эхэнэр шэрдэгшэд шэрдэлгэ, сагаадалгын бүхы хүдэлмэри хэжэ гараһан байна.

1983 ондо Благовещенскын медицинн институт дүүргэһэн И. А. Цоктоев шэнэ отделение даагшаар томилогдобо. Энэмнай зүрхэ, худалай үбшэ аргалхадаа, долёобортоо домтой залуу врач болон, - гэжэ ахмад врачай орлогшо Н. Н. Могоев хөөрөө нэн.

Б.ЦЫРЕМПИЛОВ
ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: шэнэ залгалаа байшан; барилгашад Козулин, Дамбаев, Нимаев, Ринчинов гэгшэд плиткэнүүдые табижа байна.
 Авторай фото.

ДОНОРОЙ ҮДЭР ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

Июнь харын тон багаар аймагай түбэй поликлиникэдэ донорой үдэр үнгэргэгдэбэ.

Шуһа абадаг республиканска станциин бүлэг врачнарһаа бүридэһэн бригадын аймагай түб Турунтаево ерэхэдэнь, шуһаяа үгэхэ дуратайшуул ехэл олоороо байгаа. Хүнүүдһээ абаһан шуһан медицинэдэ ехэл үнэтэй түүхэй эд болон бшуу. Тэрээнһэнь медицинэдэ элдэб янзын препарадууд хэгдэдэг. Медицинн яаралтай, хойшолуулашагүй туһаламжа үзүүлхэдэ, хүнүүдэй шуһан үргэнөөр хэрэглэгдэдэг байна ха юм. Тэрэнэй үнэтэй сэнтэй удха шанар тухай эндэ хөөрөөдшье яалай.

Шуһа тушаадаг пунктда энэ үдэр ерэхэн хүнүүд үнэхөөрөөшье, найн найхан хэрэг хэбэ гэжэ ойлгохоор юм ааб даа. Поликлиникын уга коридороор дүүрэн энэ үдэр сугларһаниинь ехэл найшаалтай. Түлөөнүггүйгөөр шуһаяа тушаахаяа ерэхэн хүнүүд түхэрээн үдэрэй туршада оройдоошье табалдаагүй.

Медицинн тон хэрэгтэй хэрэгсэлнүүдэй ехэл дуталдаһан ушарые зүб ойлгожо, шуһаяа үгэхэ дуратайшуул бултадаа энэ найхан хэрэгтэ хабаадажа шадаагч ехэл харамтай.

Аймагай поликлиникын бүхы хүдэлмэрилэгшэд донорой үдэрые эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө бүхыгөөрөө оролдолго гараа. Хотогоо ерэхэн врачнарай а хүдэлхэ хэрэгтэнь ажалай найн эрхэ байдал байгуулжа шадаа. Врачнуудай кабинетүүд, медицинн столнууд, медицинн хэрэгтэй түхээрэлгэнүүд хүсэдөөр байба.

"Хүндэтэ донор", "1-дэхи, 2-дохи, 3-дахы шатануудай донор" гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэнүүд олгогдодог. Тэрэнтэй хамта хэдэ дахин шуһаяа тушааһан ха общество соо хүндэ ямбада хүртэдэг байһан найн найхан заншалые дахин бии болгоо наамнай, ехэл зохистой нэн гэжэ ханагдана.

Энэ үдэр шуһаяа тушааһан хүнүүд материална талаар урмашуулагдаа гэжэ нэмэжэ хэлэхэ хэрэгтэй байна. Тусхайлбал, 400 грамм шуһаяа тушааһан донор тухэриг, 200 грамм шуһа тушаагшадга - 15200 тухэриг мүнгэн түлэгдөө, үшөө түлбэритэй 2 үдэрэй амарха справка үгтөө.

Донорой үдэрэй эмхитэйгээр үнгэргэгдэбэнь, энэ найн найхан үдэрые гутааха, баярта хэрэгтэй удха шанарые бууруулха гэжэ оролдоһон хүнүүд баһал байгаа бшуу. Тэдэнэр поликлиникын коридор соо эхи эмхигүй ябадал гаргаа, хэтэрхэдэ регистратурын кабинетэй сонхын шэлыень тэлэлээ.

СЭДЬХЭЛ ШЭМЭГЛЭН

Агын округой амыараа эрхэ зиндаатай болоһонтой элдэб эмхи зургаанууд бии болонхой. Тэдэнэй хатарай ансамбль байгуулагданхай. Тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэ Сибирин соёлой институт дүүргээд, Бооржон районуудаар амжалтатай ажаллаһан М-Б. Жамсаранов, ансамбль 1991 ондо нээгдэһэн байна. Агын өөһэдынгөө хэлэ бэшэг, хуудал байдалай түхэл шадууша, хатарша залуушуулаар олон гэжэ суутай "Амар сайн" гэжэ нэрэтэй тус ансамбль гурбан бүрэдэдэг: оркестр-хүгжэмэйхидэй тоодо 13 хүн оро Улаан-Үдэ, Шэтэ хотонуудай хүгжэмэй хургуулину мэргэжэлтэд юм. Оркестр арадай хүгжэмэй инст ятага, лимбэ, йочин - найнаар хангаданхай. Вл. Жам хатаршадые бэлдэдэг. Тэрэнэй хүтэлбэри доро хат залуу хүбүүд, басагад абгаа нэн. Тэдэнэр арадай ур яһала үндэр хэмжээндэ шудалжа, улад зондо харуу Ансамблиин дуушадаар хонгёо ходохрой хууринуудаараа бэлигээ тодорүүлһан залуушуул аб буряад, монгол дуунуудые хангюурдажа, хар ханаадаг юм. Бүхыдөө ансамблыда 43 хүн ажаллада 20-21 наһатай хүбүүд ба басагад шэлэгдэнхэй. Зох хүтэлбэрилэгшөөр тусхай хэлсээгээр уригдаһан артист Г. Энхболд ажаллана.

Түрүүшын жэл ансамблиинхид нуралсал-хорилг хунар болон бусад түхээрэжэнүүдэ бүридхэн байг театрта булигдахагүй шэнэ хубсаһа хунар гоёолтонуудтай боложо, ансамбль нээгдэбэ гэхэн тусхай округойнгоо хүдөө нютагуудаар гастрольдо гаража, мүлижэ, арад зоноо амаруулжа, сэнгүүлжэ эхилэ артистнууд ерээ" гэхэн хураг тунхагаар хуурин малшад, хүгшэд, хүүгэд клуб, ордонгуудта дүүрэн - 1993 оной намар Буряад Республикын 70 жэл хабаадалсаха урилга абажа, тэндэхи наадаанда харюусалгатай шалгалта баринан байнабди, - гэжэ директор бахархан хөөрөө нэн. Элдэб зиндаа зэргэн республикын шэлэгдэмэл артистнуудтай хамта тэй бэлиг шадабарыа харуулжа, "агынхид аргагүй гоёор сэнгэлтэ эрилгэ ехэтэй улаан-үдэнхидһөө дуулахадаа, омогорхон, урмашангүй яаха бэлэй. Амжалтаараа зор сайн" ансамблиин артистнууд Буряад Республикын Шэтэ можын районуудаар айлшалжа байнхай. Тиигэ баясхалангай наада зугаанууд, Агын айлшадые угта хэмжээ ябуулануудта ансамблиин артистнууд харуулжал байдаг. Гэсэрэй 1000 жэлэй ойн баярай дайцдэртэ залуудууша, хатарша амжалтатай наада Наада зугаагаар нютаг зоноо ханаахын хажууты бэлиг шадабарыа бүри хурсадхан мүлижэ байна. 10 гар ороной, областииншье институт ба тусхай дунда хууража, эрдэмээ дээшлүүлнэ. Наадаанда дуратайшуул Минжур Цырендоржиевые, Баярма Золтоевые, хугжэ Гармаевые, Бэлигма Гунгаевые хани халуунаар угтажа, табижа дурагүй, алыа ташажа байдаг янзатай. Эдэнэр мурсыоо харалгануудта хабаадажа, лауреадууд, диплома эрдэг юм.

Элдэб һонин НАНАЖА ЯДАНАГҮЙ

Австриин циркын гурбан хүгжэмшэниие крана үргэжэ гаргахадань, тэдэнь доро сугларһан зондо доогуурнь ииндэһэн шубуудта багахан концерт-наа

ЭСЭГЭ ШЭНГЭЭР...

Демократис социализмын партиһаа бундестагай депултагаһан 81 наһатай уран зохёолшо Штефан Хан байһан тухайгаа юрэ бусаар хөөрэдэг. "Бурханда ха туһаа хадань тэрээндэ эсэгэ шэнгээр хандадагби. Тив хэжэ байнабши даа гэдэгби," - гэжэ эгээл наһатай депу

едельни...
 сия"
 ребуотс...
 респондента.
 ии"
 нное. "О-О-С
 манс
 "Бременские
 хроника
 (до 13.45)
 телевиден
 но-публицист
 "Концерт ор
 гументов Вос
 демии искусс
 арные формы
 ления. Сущаст
 министрассоц
 ия"
 понедельни
 тобус в Вуд
 ны. Навоп
 вает мехд
 лейстер А. Ка
 й базар-95"
 э закрытие 4
 стивалы иск
 эни
 ие програм
 базар-95 (до
 урятия"
 апередач
 сия
 новости
 каждый ден
 ьти
 э-911
 ния. "Повол
 на
 не купить
 наденца
 э угыт
 льм "На э
 вторн
 ссия"
 орят
 и, требуют
 кандал
 кулы! "Бре
 ская хрон
 ета (до 11.3
 а теле
 ация Фонд
 ва. Часть 1
 и зако
 он. "О
 и, мят
 ин;
 бус
 айр
 эдэ
 и
 манай шатна
 Түдэ
 програм

Т Е Л Е В И Д Е Н И

Июлин 24-нөө 30 болотор

01.50 Река времени (до 01.55)
3 канал "Бурятия"
17.00 Программа передач "Россия"
17.05 Там-там новости
17.20 Праздник каждый день
17.30 Гостиница деда Мазая
17.45 Месяцеслов
18.00 Вести
18.20 Спешите видеть. X/ф "Бегство с Юпитера"

26, Среда

Канал "Россия"
9.00 Вести
9.25 Звезды говорят
9.30 Ритмика
9.45 Требуются, требуются...
9.50 Ключевой момент
10.00 Ретро-шлягер. "Вальс воспоминаний"

Канал "Россия"
21.00 Вести
21.25 Никто не забыт
21.30 Санта-Барбара
22.20 Музыка всех поколений
22.55 Зал ожиданий
23.40 Танц-экспресс
00.00 Вести
00.25 Автомиг
00.30 "Океан". 4с. Часть 2-ая

27, Четверг

Канал "Россия"
9.00 Вести
9.20 Реклама
9.25 Звёзды говорят
9.30 Ритмика
9.45 Требуются, требуются...
9.50 Ключевой момент
10.00 Святослав Рихтер. Эпизоды из жизни артиста

10.40 Санта-Барбара
11.30 Милицейская хроника
11.40 Крестьянский вопрос
12.00 Вести
12.30 Торговый дом
12.45 Телегазета
12.50 Ура, каникулы! "Бременские музыканты"

Бурятское телевидение

17.10 Будьте здоровы. Передача 10-ая
17.55 Мунхэ зула
18.30 Байкал
18.40 Поговорим
19.30 Курьер
19.45 Коктейль
20.00 Видеоканал "Спектр". Изучаем законопроект. Органы местного самоуправления: каким им быть?

Канал "Россия"

21.00 Вести
21.25 Санта-Барбара
22.20 От форте до пиано
22.50 Река времени
23.00 Чрезвычайный канал
23.50 Автомиг
00.00 Вести
00.25 Ночной сеанс. "Женщина в песках"

3 канал "Бурятия"

17.00 Программа передач "Россия"
17.05 Артек собирает друзей
18.00 Вести
18.20 Никто не забыт
18.25 X/ф "Бегство с Юпитера". 3 с.

Канал "Россия"

17.05 Артек собирает друзей
18.00 Вести
18.20 Никто не забыт
18.25 X/ф "Бегство с Юпитера". 3 с.
18.55 Новая линия
19.25 Наш сад
20.00 Лидер-прогноз
20.25 Хроно. В мире авто и мотоспорта

28, Пятница

Канал "Россия"
9.00 Вести
9.25 Звёзды говорят
9.30 Ритмика
9.45 Требуются, требуются...
9.50 Минарет
10.20 Телегазета
10.25 Санта-Барбара
11.15 Милицейская хроника
11.25 Торговый дом "Ле Монти"

13.00 Новая линия
13.15 Момент истины (до 14.05)
12.20 Грош в квадрате
12.50 Дневной сеанс. "Тайна королевы Анны, или мушкетёры 30 лет спустя"

14.10 "Фазтон". Информационно-художественная программа
14.45 Де-факто
15.00 Вести
15.30 Устами младенца
16.00 Как жить будем?
16.45 Домашний экран. "Револьвер Мегрэ". Часть 1-ая
17.30 В мире животных
18.25 Шарман-шоу
19.20 Премьера телеэкрана "След дождя"

21.00 Вести
21.25 Автомиг
21.30 Кино в августе
21.55 Футбол. Чемпионат России "Спартак" (Москва) - "Жемчужина" (Сочи)

00.00 Совершенно секретно
00.55 Звезды мирового экрана
01.30 Звуковая дорожка
02.15 Ночной разговор
02.20 Декамерон. История 3-я
02.35 Река времени
02.40 Вестник кинофестиваля (до 03.05)

3 Канал "Бурятия"

18.00 M/ф
18.20 Мунхэ зула
18.50 Телеигра "Заплатак"
19.50 X/ф

29, Суббота

Канал "Россия"
9.00 Вести
9.20 Звёзды говорят
9.25 Наш сад
9.55 От винта
10.10 Первый дубль
10.25 Винилы в джунгли
10.55 Пилигрим
11.40 Музыкальный экспромт
12.55 Никас. Сафонов
17.40 Звёздный дождь
18.40 Музыкальный экспромт
18.56 Волшебный мир Диснея
19.50 Премьера телеэкрана "К-к-ду"

21.00 Вести
21.25 Автомиг
21.30 Сделано в Голливуде. "Рай"
23.30 У Кюшии
00.05 Загадки любви. Программа Э.Радзинского
00.40 Частная коллекция
01.10 Вестник кинофестиваля
01.40 Река времени (до 01.45)

3 канал Бурятия

18.00 M/ф
18.20 ТВ-3

18.30 Авоська
18.40 Презентация фонда В.Инкижинова. Часть 1-ая
19.50 Православная программа "Воскресенье"
20.30 X/ф

30, Воскресенье

Канал "Россия"
9.00 Вести
9.20 Звезды говорят
9.25 Док.фильмы
9.55 Продленка
10.25 Парламентская неделя
11.10 Доброе утро
11.40 Аты-баты
12.10 Футбол без границ
12.55 Консолидация
13.00 Три столетия славы. "Флотубыть"

Бурятское телевидение

17.40 Семь "Я"
18.15 Новое в медицине
18.45 Панорама Бурятии
19.30 Курьер
19.45 Коктейль
20.00 Буряад орон
20.45 Унтаахай

Канал "Россия"

21.00 Вести
21.25 Санта-Барбара
22.20 Городок
22.55 "Не верь разлукам, старина"

Ю.Визбор
00.00 Вести
00.25 Автомиг
00.30 К-2 представляет: "Ню"
01.25 Цыганский романс
01.55 Река времени
02.00 Экран криминальных сообщений
02.10 Вестник кинофестиваля (до 02.30)

3 канал "Бурятия"

17.00 Программа передач "Россия"

Канал "Россия"

17.05 Там-там новости
17.20 Праздник каждый день
17.30 Кенгуру
17.50 Месяцеслов
18.00 Вести
18.20 Дисней по пятницам. "Двойной обман"
20.00 Новая линия
20.30 Мульти-пульти
20.45 Горячая десятка "Бурятия"

21.00 ТВ-3
21.30 Авоська
21.45 Будьте здоровы. Передача 11-ая
22.25 X/ф

РАДИО

Июлин 24-нөө 30 болотор

24, понедельник

6.12-"АНОНС". Радиообзор передач текущей недели.
6.22-Радиожурнал "ЗЕМЛЯ РОДНАЯ".
6.45-7.00-ИНФОРМАЦИЯ, ОБЪЯВЛЕНИЯ.
7.22-РАДИОСТУДИЯ "БИРАКАН". "Что в имени твоём, звенк?"
7.42-8.00-УТРЕННИЙ концерт.
19.22-19.52-РЕСПУБЛИКАНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ (выпуск на бур. и рус. яз.)

25, вторник

6.12-РЕСПУБЛИКАНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ (выпуск на бур. и рус. яз.)
6.40-ОБЗОР РЕСПУБЛИКАНСКИХ ГАЗЕТ.
6.45-7.00-ИНФОРМАЦИЯ, ОБЪЯВЛЕНИЯ.
7.22-ПРОГРАММА, ПОДГОТОВЛЕННАЯ РАДИО "ЮНЕСКО".
7.45-8.10-"ВЕЛИКОЙ ПОБЕДЕ-50 ЛЕТ" в передаче принимает участие кандидат философских наук С.Ш.Бадмаев(на бур. языке).
12.10-13.00-"ТВОРЕЦ". Музыкальная передача, посвящённая 90-летию Г.Цыденжапова (на бур. яз.).
19.22-19.52-РЕСПУБЛИКАНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ (выпуск на бур. и рус. яз.)

26, среда

6.12-РЕСПУБЛИКАНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ (выпуск на бур. и рус. яз.)
6.40-ОБЗОР РЕСПУБЛИКАНСКИХ ГАЗЕТ.

6.45-7.00-ИНФОРМАЦИЯ, ОБЪЯВЛЕНИЯ.
7.22-"ЮНОСТЬ РЕСПУБЛИКИ (на бур. яз.)
7.47-8.10-"ШКОЛА":РАЗГОВОР НА АКТУАЛЬНУЮ ТЕМУ". Беседа с заместителем министра образования республики П.П.Ефимовым.
19.22-РЕСПУБЛИКАНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ (выпуск на бур. и рус. яз.)
19.52-20.07-ЛИТЕРАТУРНАЯ СРЕДА. Передача для детей.

27, четверг

6.12-РЕСПУБЛИКАНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ (выпуск на бур. и рус. яз.)
6.40-ОБЗОР РЕСПУБЛИКАНСКИХ ГАЗЕТ.
6.45-7.00-ИНФОРМАЦИЯ, ОБЪЯВЛЕНИЯ.
7.22-ПРОГРАММА "РЕЗОНАНС".
7.37-8.00-УТРЕННИЙ КОНЦЕРТ.
12.10-13.00-"МОЛОДАЯ МУЗА". Муз. передача из фондов радио.
19.22-19.52-РЕСПУБЛИКАНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ (выпуск на бур. и рус. яз.)

28, пятница

6.12-РЕСПУБЛИКАНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ (выпуск на бур. и рус. яз.)
6.40-ОБЗОР РЕСПУБЛИКАНСКИХ ГАЗЕТ.
6.45-7.00-ИНФОРМАЦИЯ, ОБЪЯВЛЕНИЯ.
7.22-"БУРЯТИЯ В УСЛОВИЯХ РЫНКА". Приватизация, реформа и мест. самоуправлении с участием председателя Госкомимущества

Селенгинского района Н.И.Новолодской.
7.45-8.10-"ТООНТО НЮТАГ".
12.00-13.00-Музыкальная программа "ЧАС ВАШЕГО ПИСЬМА".
19.02-19.52-"ВЧЕРА, СЕГОДНЯ, ЗАВТРА". Информационная программа.

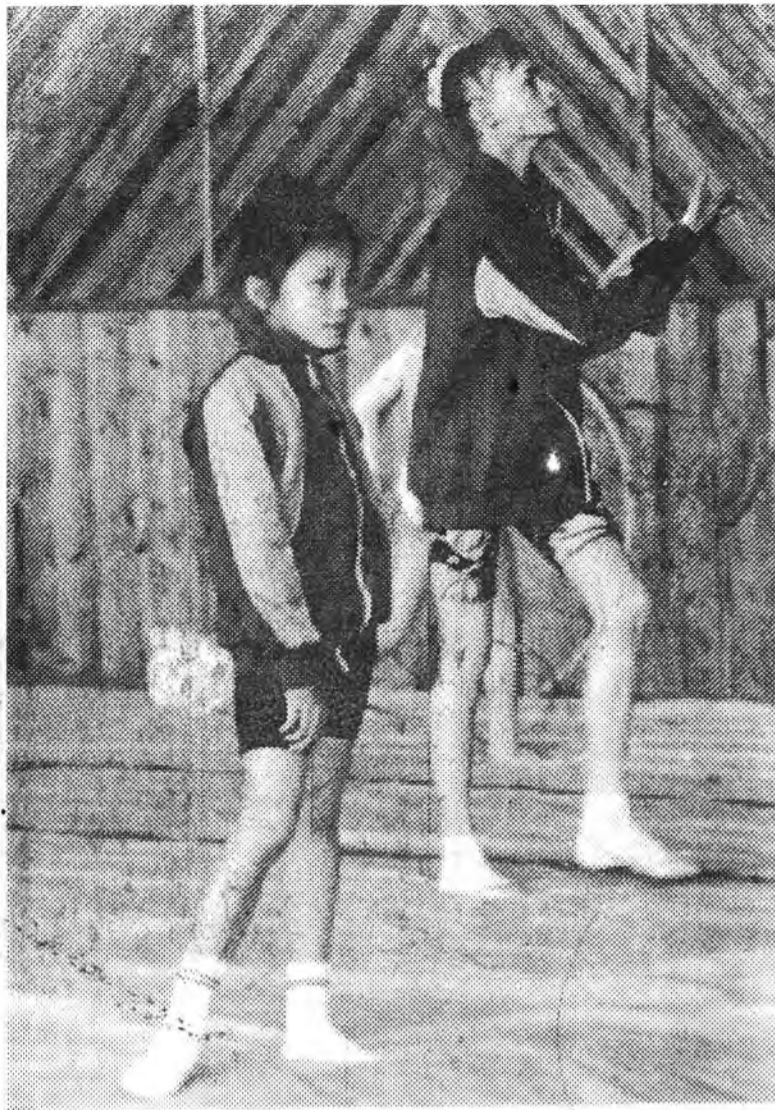
29, суббота

6.12-"СЕЛЬСКИЕ ЗАБОТЫ". Передача экономической редакции.
6.40-ОБЗОР РЕСПУБЛИКАНСКИХ ГАЗЕТ.
6.45-7.00-ИНФОРМАЦИЯ, ОБЪЯВЛЕНИЯ.
7.22-"МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ: КАКИМ ЕМУ БЫТЬ?". Интервью с депутатом Народного Хурала, заместителем главы Кабанской районной администрации А.В.Пермяковым.
7.45-8.00-"РАДИОБИБЛИОТЕКА". Новые стихи Д.Доржиевой.
8.10-9.00-Информационная программа "ВЧЕРА, СЕГОДНЯ, ЗАВТРА".
19.01-19.58-"СТЕПНЫЕ МЕЛОДИИ". Радиожурнал.

30, воскресенье

7.22-ИНФОРМАЦИЯ, ОБЪЯВЛЕНИЯ.
7.30-8.00-КОНЦЕРТ НАРОДНОЙ АРТИСТКИ РЕСПУБЛИКИ С.ДАНЗАНЭ (из фондов радио).
8.10-9.00-ЛИТЕРАТУРНО-ХУДОЖЕСТВЕННАЯ ПРОГРАММА "АЛТАРГАНА".
9.10-10.00-ШКОЛЬНЫЙ КАНАЛ.

СПОРТ

разрядуудай эрилтэнүүдые дүүргээ. Табадахи классаа эхилжэ, республикын суглуулагдамал командын гэшүүн болоходоо, олон хото гуродуудаар бэлиг шадабария харуулаа. Хоёр жэл соо Владивосток, Красноярск, Эрхүү хотонуудаар ябажа, Киев хотодо үнгэрхэн Буряад оройной соёлой болон искусствын үдэрнүүдтэ хабаадалсаһан намтартай.

Амар амгалан саг байтараа мүнөөнэй байдалай шэрүүн хэбшээн мэдэрэгдэжэ захалаа. 27-дохи хургуулийн спортивна зал соо гимнастикаар хэшээлнүүд үнгэрдэг байханаа, хожомын тэндэһээ гараха саг ерээ хэн. Мүнгэн хангай талаар шийдхэгдээгүй асуудалнууд олон болоо. Тэрээнһээ хойшо саг зуураар эндэшье, тэндэшье хорилгоёо хэхэ баатай болоо хэн. Һүүлэй үедэ Шишковкодо секциин хэшээлнүүд ябуулагдаа. Үдэгийн 6 сагһаа 8 болотор хорилгын болоходо, Саянадашье, нүхэд басагадтаншье, гэртэхиндэнэ бүри хүндэ болоо хааб даа. Һургуулиһаа ерэмсээрээ эдээлжэ үрдээд лэ, час хахад харгыдаа гаргажа, спортзалаа хүрэдэг хэн. Восточно поселогһоо холохон гэшээ ааб даа. Саянын хэлэхээр, тэрэ нүхэр басаган таяа 5-10 минутаар хожомдон адагша хэн. Үбөлэй хүйтэндэ, харанхыда хэды хүшэр байгаа да!

бэлэн хэрэг бэшэ. Үдэр бүри хамаг юумэнэй сэнгэй дээшлэжэ байхада, "зоригой байбал, зоригһоо абаха" гэжэ хэлэхын аргагүй болоо. Энэл олон жэл эдир гимнастканыуды хүтэлхэн багшын гэр бүлынгоо шалтагаанаар ажалһаа гаража, ондоо тренертэ басагад үгтөө хэн. Хуушанай анхарал таһалдажа, тогтоһон заншал хуладажа, бүлэгэй олонхи басагад секцидэшье ябахаяа болингоо, һүүлэй һүүдэ хоёрхон лэ басагад үлөө. Табан жэлэй хорилго, ерээдүй сагайн зорилго холодожо эхилхэдэнэ, Саянын досоо баһал урмагүй болоо бээ. Байгша ондо хахад жэл шахуу Саяна хорилгодо ябаагүй, тренерынь, гэртэхиниинь һайнаар хөөрлөдөжэ, басаган дахин бэээ хорижо* эхилээ, тиибэшье урданайн шунал абыас буураал ха даа.

- Спонсорой, залай оддоо һаа, дахин секцидэ ябаха гүш? - гэжэ Саянаһаа асуубаб.

- Номоо үзөө һаам, дээрэ, - гээ хэн. Харин дүрэ зурагуудын харангаа, удаан хөөрлөдөхдөө, гансал номоо һайнаар үзэхын тула гимнастикаа орхёогөжэ хэлэхээр бэшэ. Энээнэй урда тээ эндэш, тэндэш үрдижэ, тэишэ ябаа ха юм. Мүнөө байдалай бэрхшээлнүүд Саянын хуби заяанда баһал нүлөө үзүүлээ гэжэ һанагдаа хэн. *Налгайхан урин Саянагай хөөрлөдөхэдэ аятай. Басагаханай

ТОБШОУ

ХҮНГЭН АТА түрүү һуури з мурьсөөн һаа Петербург хотод Россин Федерал област, хив республиканыудай "спортын хатанга хабаадаһан ба республикаһаа энг хабаадаһан долог сооһоо уласхоор спортын масте Федотов, Натаал гэшээд хоёрдох эзэлжэ, мүнгэн шагнагдаа.

10 мянган метр Буряадай багшан оюутан Сергей шахуу зайда түрүүһын 400 метр түлөөлэгшэ уласкай спортын Хайрулинда гар һуури эзэлбэ. Тийш энэ зайе 38 минут гаталжа, 0,03 секунд байха юм. Эхэн энэл зайда урилдаанда Са хотын түлөөлэгшэ классай спортын Кашапова илаа Соломинская 32 сагтайгаар хоёр эзэлхэн байха юм. Классай спортын Данчинова табараба. Эдэнэр бу 4-дэ Штутгарт хот дэлхэйн чемпион солодо хүртэбэ.

Уласхооронд спортын маст Соломинская ба үнгэргэгдэһэн уласхоорондын хабаадаһан бай түрүүһын үдэр за секунда соо туйлаба. Һүүлээр секунда сагтай медалар шагнагдаа.

Коммерческа уласхоорондын «Дружба» Францида үнгэрдэ мурьсөөндэ Анаст хабаадана. Хэди үнгэрхэдэ, тэрэ Илэ нимэ мурьсөөн юм.

БОКС. Тайска гэй түрүү һуури мурьсөөн Влад үнгэрбэ. Үндэр спортсменүүд ман нэрэ хүндые хам Тийхэдээ дэлхэй мүнгэн медалар уласхоорондын мастер Баяр Дым мастернууд Баатар Валерий Санжий һайнаар мурьсөөндэнь шэгнү даг болоо СНГ-гэй чемпион

ЗОРИГОО БҮ АЛДЫШ, САЯНА!

Энээхэн хаһа жаахан Саянын һананайн эгээл түрүүһын шалгалта болон үдэхэ. Зориг хүсээ эршэдхэдэ, замай хатуе саашань дабан гараха гэжэ үнэн зүрхэнөө найдан, энэ басагангай танилсуулхам. Саяна Мантурова - Улаан-Үдэ хотын 27-дохи хургуулийн 7-дохи классай хурагша. Арбан хоёртой басаган юрын үхибүүдһээ нэгэ бага ондоохон хэн. Арбан хоёртой басаган уран һайханай гимнастикаар спортын мастерта кандидат. Табадахи классай хурагша байхадаа, энэ зэргэдэ хүртэһэн юм.

Багахан Саянын эрмэлзэлые эгээл түрүүн эжын тухайлаа бэлэй. Бөөн нугархай, хүгжэм, хагарта бэрхэ гэжэ адаглахадаа,

басагаһаа искусствын ямар нэгэ зүйлөөр заагагүй һонирхуула гэнэн һанаан эжын досоо түрөө хэн.

Нэгэдэхи класста һуража байхадань, уран һайханай гимнастикын багша секцидэ 100 жаахан басагадые шэлэн абаа бэлэй. Тэдэнэй тоодо Саянашье ороо хэн.

Һургуулийн богоһо алхалан оройноһоо хойшо хургуули секци хоёрой хоорондо ябаха баатай болоһон Саяна бэээ шанга абажа ябадаг хэн. "Тэрэ саг соогоо номоо үзэдэг, тэсэмгэй, оролдосотой болоо хэн", - гэжэ Сырен-Доржо Ринчинович, Лариса Данзановна Мантуровтан хөөрөө бэлэй. Эхин классуудта һуража байхадаа, олон мурьсөөндэ хабаадажа, бүхы

Басаганайнгаа оролдолгые дэмжэжэ, Саянын аба, эжы, эгэшэнынь баһал шадалаараа туһалха гэжэ оролдоо. Ехэ мурьсөөнүүдтэ хабаадажа, эхилхэдэнэ, гэртэхинэйнь омогорхол болоо хэн. Наһаараа жаахан ааб лэ, түрэл республикынгаа нэрэ хүндые хамгаалха эрхэдэ хүртөөд байхадань, бүришье баярламаар байгаа. "Тиймэһээ Мантуровтан басаганайнгаа хүсэл эрмэлзэлые дэмжэжэ, гимнастикын хубсаһа хунарыень өөһэдөө гоёор оёо гэжэ оролдодог хэн. Спорткомитедэй үгтэһэн мүнгэн бүхы юумэндэ хүртэдэггүй һааб даа, харин мүнөө сагта туһаламжа үзүүлхэ аргатай спонсорые олохонь юрын хүнүүдтэ баһал

бэын маяг һайхан, гарайнгаа нугархай сарбуу, хурганууды хүдэлгэн хөөрэхэдэнэ, заабол нодэндэ обёоргодохоор, һүбэлгэн, һонпоуша, юумэ бүхэниие мэдэжэ абаха дуратайень эжыншье тэмдэглээ хэн. "Хоёр эгэшэнэрһээ ондоохон абари зантай, хүсэл эрмэлзэлтэй басаган", - гэжэ Лариса Данзановна энеэбхилэн хэлээ хэн. Ерээдүйнгоо һанаан хүсэлөөр Саянын хубаалдахадын, үнэхөөрөөшье, энэ эрмэлзэлын дэмы һанаан бэшэ гэхээр. Эдир багаһаа ажалайнгаа аша үрые хараа, өөрынгоо шадалые турпаа ха юм даа. Түрүүһын шалгалта барижа, өөрынгоо һанаагаар саашанхи харгыгаа шэлэжэ гаранһиний һайшаагдана.

Урда жэлнүүдтэ Саяна зун бүри спортын лагерта амардаг байгаа. Энэмнай баһал хэсүү юм ааб даа, үдэр бүри эртын нараар бодохош, жагсаалда зогсохош, бэээ хорихош. Харин тэрэ хаһа баһал үнгэрөө.

Мүнөө Саяна сүүмхээр дүүрэн бэлэг сэлэг суглуулаад, Түнхэнэй аймагай Зуун-Морин нутагта ажаһуудаг хүгшэн эжыдээ айшалан ошоо. Саянада һайнаар амаралтаяа үнгэрэхыень хүсээл даа.

Е. ЦЫБЕНОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Саяна Мантурова.

Амаршалга

70 НАНАНАЙТНАЙ АЛДАРТА ОЙГООР!

Хайрага эжы, нагаса абгай, жаа абгай Дымит Раднаевна Цыренбазарова, Танаа 70 наһанайтнай ойн баяраар халуунаар амаршалнабди!

Хурса нюдэтэй,
Ионор ухаатай,
Хүнгэн хүлтэй,

Сарюун зангаа
Сэдьхэл гүүрэн ябагты.
Ута наһа наһалжа,
Угаан жаргал эдлэгты!

Мункуевтанай, Сотниковтоной, Шойнжоновтоной, Цыренбазаровтанай бүлэнүүд.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правит

Редактор Ц. Б. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИЯ ДАНШЕВАГ, Х. ДОНЦОГОЙЦ, Ц. ЖИГЖИТОВЬ-МЖ (харюусалгата секретарь), НИМАЕВ П. Н. (редакторай орлогшо), ОЧИРОВ С. Д., ШИНТАЕВ В. И. (хэблэлэй директор), РИПЧИНОВ С. Д. (редакторай орлогшо), САМБЯЛОВА Т. В.

Манай адрес:

670000, Улаан-Үдэ, Каландаршивын үйлэ, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци.

Газетэ хэблэлэй 2 хуудалан хэмжээтэй. Индекс 50901. Хэһэг 4800. Стереотипта тушаагдаһан саг 15.00.

Буряад Республикын республикай типографидэ газетэ хэблэлэ. Директорийн телефон: 249-Б-0079-дэхи номертойгоор бүр абтанхай. Заказ №134.

Редакциин телефонууд: редакторай - 2-50-96, приёмнын - 2-54-54, редакторай орлогшонорой - 2-68-08, 2-62-62, харюусалгата секретариин - 2-50-52, секретариатай - 2-60-ниитын-политическэ - 2-55-97 (даагшань), 2-61-35, 2-56-23, социально-экономическа - 2-64-36 (даагшань), 2-63-86, 2-61-35, 2-67-81, соёлой, эрдэмэй болон хургуулинууд (даагшань), 2-57-63, олонингын хүдэлмэрийн ба мэдээсэлэй - 2-54-93, (даагшань), 2-34-05, 2-69-58; оршуулгын - 2-67-81; корректорнүүдэй - 2-33-61, компьютерна түбэй - 2- корреспондентнүүд: Агинскда - 3-42-19; Закаменскда - 30-61, Баргажанда - 91-6-40. "Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 2-49-94, бухгалтери - 2-23-67, вахта - 2-67-95, 2-67-05.